

Täysistunto

Tiistai 21.11.2017 klo 14.00—18.00

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 136/2017 vp

Valiokunnan mietintö StVM 11/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 11/2017 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

16.38 **Anneli Kiljunen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aivan kuten edellä, valiokuntamme puheenjohtaja on estynyt tänään osallistumasta ja valiokunta edellytti, että esittelen valiokuntamme mietinnön.

Arvoisa herra puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia. Siinä ehdotetaan vahvistettavaksi vuoden 2018 työttömyysvakuutusmaksut. Työttömyysvakuutusmaksujen kokonaismäärään ei ehdoteta muutosta. Työmarkkinoiden keskusjärjestöjen kilpailukyky sopimuksen mukaisesti palkansaajien työttömyysvakuutusmaksua ehdotetaan nostettavaksi 0,40 prosenttiyksikköä ja vastaavasti työnantajien keskimääräistä työttömyysvakuutusmaksua alennettavaksi 0,40 prosenttiyksikköä. Samalla työttömyysvakuutusmaksujen kokonaismäärää ehdotetaan vähennettäväksi 0,20 prosenttiyksikköä, josta palkansaajien työttömyysvakuutusmaksuun kohdennetaan 0,10 prosenttiyksikköä ja työnantajien keskimääräiseen työttömyysvakuutusmaksuun niin ikään 0,10 prosenttiyksikköä.

Arvoisa herra puhemies! Valiokunnan saamien selvitysten perusteella valiokunta pitää tarkoituksenmukaisena hallituksen esitystä ja siinä esitettyjen maksujen alennusta sekä kilpailukyky sopimukseen perustuvaa maksutaakan jaon muutosta työnantajien ja työntekijöiden kesken. Työttömyysvakuutusrahaston suhdannepuskuria on vuosiksi 2017—2019 korotettu enintään 5 prosenttiyksikön työttömyysastetta vastaavien menojen suuruudesta 7 prosenttiyksikön työttömyysastetta vastaavien menojen suuruiseksi. Kilpailukyky sopimuksen mukaisesti on vuoden 2019 jälkeen tarkoitus valmistella esitys tarkoituksenmukaisesta, aiempaa suuremmasta puskurin tasosta. Valiokunta pitää tärkeänä, että puskurin suuruus määritellään niin, että työttömyysvakuutusmaksujen taso pystytään pitämään mahdollisimman vakaalla tasolla.

Valiokunnan päätösehdotuksena onkin, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esityksen.

Myös tähän esitykseen on liitetty vastalause.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2017 vp

16.41 Aino-Kaisa Pekonen vas: Arvoisa puhemies! Tässä käsillä olevassa esityksessä ehdotetaan vahvistettavaksi vuoden 2018 työttömyysvakuutusmaksut. Työmarkkinoiden keskusjärjestöjen kilpailukyky sopimuksen mukaisesti palkansaajien työttömyysvakuutusmaksua ehdotetaan nostettavaksi 0,40 prosenttiyksikköä ja vastaavasti työnantajien keskimääräistä työttömyysvakuutusmaksua alennettavaksi 0,40 prosenttiyksikköä. Samalla työttömyysvakuutusmaksujen kokonaismäärää ehdotetaan vähennettäväksi 0,20 prosenttiyksikköä, josta palkansaajien työttömyysvakuutusmaksuun kohdentuu 0,10 prosenttiyksikköä ja työnantajien keskimääräiseen työttömyysvakuutusmaksuun niin ikään 0,10 prosenttiyksikköä.

Vasemmistoliitto ei ole kuluvalle vaalikaudella hyväksynyt pääministeri Sipilän hallituksen harjoittamaa painostusta palkansaajajärjestöjä kohtaan työehtojen heikentämiseksi. Hallitus esitti ensin vuonna 2015 uudenlaista pakottavaa lainsäädäntöä, jolla työmarkkinajärjestöjen oikeutta sopia työehdoista olisi rajoitettu. Asiantuntijat arvostelivat laajasti pakkolakien valmistelun puutteita. Lopulta myös hallituksen piirissä myönnettiin, että suunnitteilla ollut lainsäädäntö olisi ollut Suomen perustuslain ja Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten vastainen. Hallitus siis itsekin tiesi, että heidän esityksensä oli perustuslain vastainen. Pakkolaeilla uhkailu ja pitkittynyt taloudellinen alavire kuitenkin johtivat työmarkkinajärjestöjen välillä niin sanottuun kilpailukyky sopimukseen eli kiky-sopimukseen. Sopimus leikkasi muun muassa julkisen sektorin noin 500 000 palkansaajalta 30 prosenttia lomarahasta, ja periaatteessa työajan pidennys 24 tunnilla vuodessa koski kaikkien palkansaajien työaikaa, mutta työajan pidennys toteutui pääasiassa julkisella sektorilla.

Arvoisa puhemies! Vasemmistoliitto on esittänyt, että syksyn työmarkkinakierroksen yhteydessä tulisi luopua erityisesti julkisen sektorin työntekijöihin kohdistuneesta erillisestä lomarahaleikkauksesta. Vasemmistoliitto peräänkuuluttaa Suomeen solidaarisempaa palkkapolitiikkaa. Meidän mielestämme on järjetöntä, että kun talouskasvu vihdoinkin näyttää alkaneen kunnolla, niin Suomessa on sitouduttu vielä kahdeksi vuodeksi palkanleikkauksia tarkoittavaan kikyyn, joka kaiken lisäksi toimii niin, että valtion pitää kompensoida palkanalennukset veronkevennyksillä, jotta ostovoima ei laskisi. Käsillä olevassa lakiehdotuksessa palkansaajien maksun korotus ja työnantajamaksun alennus johtuvat kiky-sopimuksesta myös vuodelle 2018.

Edellä esittämistäni syistä vasemmistoliitto ei hyväksy tänäkään vuonna lakiesityksessä olevaa ehdotusta palkansaajien työttömyysvakuutusmaksun korottamisesta ja työnantajien maksun vastaavan suuruudesta alentamisesta. Sen sijaan vasemmistoliitto hyväksyy esitykseen sisältyvän maksutason 0,20 prosenttiyksikön alennuksen, joka jaetaan tasan palkansaajien ja työnantajien kesken, eli 0,1 prosenttiyksikköä kummallekin.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.